

Britains figurer - Royal Indian Army Service Corps

Indledning

Blandt de mere usædvanlige enheder i Det engelske Ekspeditionskorps i Frankrig, 1939-40, var 6 forsyningskompagnier udrustet med muldyr.

Kompagniernes opgave var at føre forsyninger ud i de forreste linier, som ikke let kunne nås med hjulkøretøjer. Det har antageligvis være den engelske hærs erfaringer fra Første Verdenskrig, der har ført til indsættelsen af de pågældende enheder, og krigens vilkår, som de tog sig ud i 1939, var i ulig den tidligere krigs.

I oktober 1939 blev det besluttet, at hver engelsk division skulle have tilknyttet et *Animal-Transport Company*. Hvert kompagni havde 500 muldyr. Fire af kompagnierne kom fra den indiske hær - *Royal Indian Army Service Corps* [1](#)) - mens mandskabet i de to sidste var fra Cypern. Hertil kom et remontedepot og dyrlæger. I de indiske kompagnier indgik to underdyrlæger fra *Indian Army Veterinary Corps*, mens der i de cypriotiske kompagnier var en dyrlæge fra *Royal Army Veterinary Corps*. Alle muldyr kom fra Indien, omkring 2.700 dyr, og blev sejlet til Frankrig under kodebetegnelsen *Special Force K6*.

Fra slutningen af januar 1940 gjorde enhederne god fyldest langs hele frontlinien og trods den hårde vinter var der kun en meget lav sygefrekvens blandt muldyrene - 2,4%. Det væsentligste problem var, at dyrene havde svært ved at stå fast på frosne brostensbelagte veje. Den hårde vinter havde ikke været forudset i planlægningen af enhedernes indsættelse, hvorfor feltsmedjer mv. ikke fulgte med enhederne til Frankrig.

Somewhere in France, 1939-40. Fra Kilde 3.

Officererne i de indiske muldyrkompanier var antageligvis engelske.

Her er et af de få billeder, jeg har set af disse muldyrkompanier, som ses ved en inspektion, og - med en datidig almindelig betegnelse - er sted og tid nok.

Efter det tyske angreb i maj 1940 bliver kompagnierne beordret mod Kanalkysten. Et af de indiske kompagnier, der havde været indsat i Saar, samt en midlertidigt tilknyttet engelsk dyrlæge bliver dog taget til fange, mens de øvrige søger tilbage mod Dunquerque og St. Nazaire.

Det er ikke muligt at skaffe skibsløjghed til muldyrene, hvorfor de bliver efterladt i Frankrig. Mandskabet sejles til England, hvorfra de senere vender tilbage til Indien.

Britains figurerne

I 1940 introducerer Britains tre nye indiske katalognumre, med figurerne malet i khakiuniformer [2](#)):

- 1892: Infantry (marching at the trail), Service Dress, with Officer (8 figurer).
- 1893: Royal Indian Army Service Corps, with Officer and Mule (7 figurer).
- 1903: Mountain Battery with Gun, Gunners, Mules and Mounted Officer, Service Dress (12 figurer).

Britains katalognummer 1893:

Royal Indian Army Service Corps, with Officer and Mule.

Figurerne er i bemalingen fra 1940.

Figurerne blev produceret frem til 1941, hvor krigsøkonomien ikke længere tillod fremstilling af tinsoldater. Katalognummer 1893 kom med i katalogerne efter krigen, fra 1946 til 1959. Nu blev figurerne malet i en mørkere khakifarve. Førkrigsudgaverne er i dag meget sjældne.

Katalognummer 1903 må betegnes som meget sjældent; de få sæt, der dukker op, sælges på auktioner til tårnhøje priser. Der findes også eksempler på figurer fra en særlig udgave af sæt 1903, hvor figurerne var malet i mørkeblå uniformer - og her kan sælgerne næsten selv bestemme prisen!

Uniformer

De indiske figurer er fremstillet på baggrund af en form fra 1896 og viser derfor figurerne i den datidige indiske feltuniform. Oppakningen er Model 1888 *Slade-Wallace Equipment*, der blev brugt i den engelske og indiske hær frem til 1903.

Muldyret er det samme, som Britains brugte til sit bjergartilleri (katalognummer 28 og 1903) og de forskellige elementer på paksadlen er beregnet til at støtte dele af den adskilte bjergkanon. Muldyret i den viste udgave kom frem omkring 1925.

Låget på æskerne til katalognummer 1892 og 1893 var udsmykket med en etiket, som den her viste. (Billedet stammer fra Kilde 9.)

Den engelske officer, i Battledress, er en figur, der så dagens lys første gang i 1940.

Han bærer den korrekte Model 1937 udrustning.

Bemærk revolverhylsteret, som føres på højre lår. Denne føringsmåde var frem til 1942 almindelig i pansrede enheder, men blev siden erstattet af et traditionelt hylster, der blev ført i livremmen.

Efter billedmateriale at dømme, så var føringsmåden tidligt i krigen ikke ualmindelig for officerer af

andre våbenarter. Se eksempelvis billedet til højre, som viser en engelsk officer fra den ekspeditionskorps, der blev sendt til Norge i 1940 (fra Kilde 4).

På figuren aner man, men knap nok på billedet, at officerens gamacher i virkeligheden er korte viklers.

De to øvrige indiske figursæt

Figureerne i de to øvrige sæt er tilsvarende katalognummer 1893.

Figureerne i katalognummer 1892 omfattede en officer (som katalognummer 1893) samt 7 marcherende soldater, med gevær i vandret føring (som katalognummer 1893).

I katalognummer 1903 er figureerne en bereden indisk [3](#)) officer samt seks muldyrførere (som figuren i katalognummer 1893); hertil kom fire muldyr samt en kanon (i tre dele) og ammunition (10 metalstykker, som kunne afskydes af kanonen).

Afslutning

Muldyrførere med paksadler etc., Somewhere in France, 1939-40.

Britains - og andre legetøjsfirmaer - søgte som oftest at fange populære strømninger i tiden for derved bedre at kunne sælge sine produkter.

Min egen teori om Britains motivation til at fremstille Royal Indian Army Service Corps er derfor, at de var inspireret af pressens omtale af og billeder fra muldyrkompanierne i Frankrig.

Og hvorfor dog gå to gange ...?

Billedet, som er fra en serie af pressefotografier, stammer fra Kilde 5, hvor det dog optræder med en forkert beskrivelse.

Kilder

1. *The History of the Royal Army Veterinary Corps 1919-1961* af J. Clabby, J.A. Allen & Co., London 1963.
2. *Britain's Wonderful Fighting Forces*, Odhams Press Limited, London (uden år), cirka 1941.
3. *The Indian Army 1914-1947* af Ian Summer, Osprey Elite 72, London 2001, isbn 1-84176-196-6.

4. *The British Army 1939-45 (1), North-West Europe* af Martin J. Brayley, Men-at-Arms Nr. 354, Osprey, London 2001, ISBN 1-84176-052-8
5. *The Cavalry of World War II* af Janusz Piekalkiewicz, Orbis Publishing Limited, London 1979, ISBN 0-85613-022-2.
6. *Britains katalog 1940*, genoptrykt af Almark Publishing Co. Ltd, New Malden/Surrey 1972, ISBN 0-85524-102-0.
7. *Armies of the World, Britains Ltd. Lead Soldiers 1925 – 1941* af Joe Wallis, Privat udgivelse, 1993, ISBN 0-9605950-2-3.
8. *Regiments of all Nations, Britains Ltd. Lead Soldiers 1946-66* af Joe Wallis, Privat udgivelse, 1981, ISBN 0-9605950-0-7.
9. *The Great Book on Britains – 100 Years of Britains Toy Soldiers* af James Opie, New Cavendish Books, London 1993, ISBN 1-872727-32-8.

Efterskrift

Under kampene op gennem Italien 1943-1945 kommer muldyr igen i høj kurs under kampene i det ofte uvejsomme terræn. Syv indiske, fire nordafrikanske, fem cypriotiske, seks italienske og otte franske muldyrkompanier, med i alt 10.000 muldyr, er indsat i december 1943.

Det anslås, at der til transportenhederne skal leveres yderligere 1.000 muldyr pr. måned til at dække tab og nedslidning, samt give mulighed for opbygning af en reserve af muldyr. Hertil kom så de muldyr, som indgik i bjergartilleriet (blandt andet engelsk og amerikansk) samt i øvrige enheder.

Per Finsted

Noter:

1) Op til 1923 blev de indiske forsynings tropper benævnt The Supply and Transport Corps, hvorefter navnet blev ændret til Indian Army Service Corps; i 1935 blev navnet Royal Indian Army Service Corps.

2) Til trods for, at khakiuniformen stammer fra Indien, så foretrak Britains, med en enkelt undtagelse, at male sine indiske figurer i de mere imponerende - og i henseende til legetøj, bedre sælgende - farvestrålende uniformer. De første indiske figurer - rytteri og infanteri - kom frem omkring 1900, og to sæt var med helt til det sidste i 1966, hvor produktionen af metalfigurer ophørte.

3) Dette er fint i tråd med trenden fra slutningen af 1930'erne, hvor flere og flere indere overtog

officersposter, som led i et omfattende "Indianazation" program.